

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Sándor-utca SIMON-ház Kuncz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülmények ideintéendőik.

Bármentetlen levelek csak ismert kazoktól
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hozva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 fr.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsorpetitior egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitlár 4 hasábsorpetitiorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
újdonsg sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Kedd, Aprilis 17.

76. szám.

Vásári elmékedés.

(T.) Járok kelek a nagy vásárban és látom a sok pénzt. A nagy tárczákat veres borból, meg feketéből, összehajtogatva négy rétet és duzzadva a bankótól. Látom a sok zsiros kabátot és a sok zsiros erszényt. Embereket, akik gulyákat menseket, nyájakat árulnak és a kik veszik. Alig van köztük egy avagy kettő, aki urnak néz ki. Jól megtermett és potrohosodott hazafi a legtöbb, aki minél kevesebbet ad a ruhára és csak is a oledje teinsurazza meg, mások úgy beszélnek vele hogy: Hát Bodó uram, hogy megy a vásár? És kértett komolyan nézi végig a kérdézőt, érdemes-e felelni neki, vajjon? És oda löki nagy röviden: Sehogy biz a! Pedig most adott el ezer darab javított sertést egy kőbányai sertéskereskedőnek. Tíz darab ezrest olvasott amaz le neki előlegül, még csak írást sem kért róla, csak annyit mondott: Hát a másik ezerre nem alkuszunk meg? S mert Bodó uram vállalt vont, a kereskedő odébb állt. Lehetett nála vagy száz-ezer forint, előlegnek, mert az árakat csak délben fizeti a nagy vendéglőben.

Egy másik zsiros kabátu Nagy uram vagy kétszáz darab hizott ökröt állított ki. Kerülgetik apesti mézárások, de úgy tesz, mintha nem látná őket, csak a fél szemével sandít. Tudja, hogy majd rá akadnak. És van ilyen Bodó uram, meg Nagy uram akár hány, úgy járnak kelenek a vásárban, mint a nagy hizott tuzokok a réti madarak közt. Itt-ott egy-egy nagyságos szalonka vagy hosszú lábszárakkal vagy egy méltóságos gólya. Felpántlikáztott zsinóros kocsis fennyen lépeget utánuk, lovat keresnek. Többnyire csak egyet. Párját a pejnek vagy fakónak, de nem tudnak találni ötvenezer ló közt Mert amelyik szemre való, annak ára van. Egy-egy Fecske uram csak egy foghegyen ejti ki a négy-öt száz forintot, pedig a nagyságos urnak csak kétszázötven van a zsebében, azt is a takarékpénztárban vette fel. Még csak helyét sem láni a bugyilárisának, pedig szükken be van gombol-

kozva. És a hány divatos ur a vásárban járkál mindössze se néz ki belőlük anynyi, mint Nemes uramból egy magából. Többnyire gusztálnak vagy egy pókos lábú görhes hintós lovat akarnának becsereálni vagy eladni, ami náluk esemény. Régen hányják-veik már a nagyságos asszonnyal otthon, hogy nem lehet járnai a Dadát, még a másik is elromlik mellette, de hát nem volt pénzmag. És a nagyságos ur tudományos ember, sokat tanult és tanul. Megöszült az emberiség javára csak neki nem igen volt jó órája az életben.

Botos uram is tud valamit, sokkal kevesebbet ugyan mint a törvéyszéki elnök, de hasznosabbat, és zsirosabbat. Mikor a sertéseket etetni és itatni hajtják, egy nagy karikással maga is oda áll a nyáj elé és suhog pattog nekik, kiabál, hogy sebesen ne szaladjanak a kutra, mert meghibáznak. Lenézve tekint erre a mesterségre a fináncz direktor, de még a pénzügyi tanácsos is, holott a Botos uram karikásának minden csattanása egy ötös bankóval ér fel, de igaz, hogy titulus nincsen hozzá.

És mi, akik törjük a fejünket és forgatjuk a tollat és neveltetjük a gyermekeinket hasonlóképpen irodalomnak, vékonylábszárú szalonkának és méltóságos gólyának, nem gondoljuk-e el, hogy ennyi tanulmánnyal, szorgalommal, kitarással más pályán is lehetne boldogulni, sőt talán jobban. Hogy egy kis tekintetes cziméért, mert a nagyságos már ritkaság, a méltóságos annál ritkább — jólétet, vagyont, gyarapodást áldozunk fel, s hogy a világ legboldogtalanabb osztályát szaporítjuk, melynek csak czime és igénye van, de pénze, megelégedése nincs hozzá. A vállalkozás, a kereskedelem tette gazdaggá az emberiséget és a világot, még is erre adja fejét a legkevesebb magyar ember. Megy fiskálisnak, — na már pedig ez, nem éppen a humánitás mestersége, és keresi a perpatvart; megy hivatalnoknak és keresi az alárendeltség hajlongását fölfelé és göggyét lefelé. Megy mindennek ami czimvel jár és feláldozza érte boldogságát.

Vajjon nem elkelve-e egy ilyen vásári elmékedés minden apának mi előtt fiával pályát választatna, s nevelnénk a hazának művelt gazdag embereket a mai Bodók, Botosok és Nagy uraimék helyett?

A delegációk összejövetelére vonatkozólag Bécsből írják a „Pester Correspondenz“-nek:

„Hogy mikor jönnek össze a delegációk, az csupán attól függ, hogy mily gyorsan vagy vonatottan alakulnak a birodalmi gyűlés tanácskozásai. A birodalmi tanács még az egész budgetárgyalással hátralétkban van, s a pünkösdi szünet előtt még más javaslatokat is el kell intéznie, melyek a párt és érdekelentétek heves egymásba ütközését involválják s így jelenleg még nem tudni biztosan, hogy lehetséges lesz-e, mint szárdékban volt s mint most is szivesen vennék, a delegációkat oly időpontra összehívni, mely megengedné nekik, hogy legalább a megalakulást és a bizottságok megválasztását végezhessek el pünkösöd előtt s rövid innapi szünet után még május hó folyamán az érdemleges munkához láthassanak. Így tehát a delegációk megnyitási napját illetőleg csak akkor fogunk határozni, ha a birodalmi tanácsban a budgetvita befejezése várható lesz.“

Országgyűlés.

Budapest, április 16.

A képviselőház mai ülése rövid volt. Először is a menetelmi ügyekkel foglalkozott a ház, melyeket Krajtsik Ferencz előadó referátus a tárgyalás során, a bizottság véleménye alapján (daczára Szendrey felszólalásának, ki egy erős kifejezésért előzői figyelmeztetést vont magára) — a ház Csatár Zsigmond menetelmi jogát felfüggeszté. — Vadnay Andort és Vojnits Istvánt nem adta ki a ház, bár ez utóbbinak kiadását a bizottság javasolta.

Végül a zárszámadási bizottság jelentése következett a Magyarországi és Horvát-Szlavonországi közt 1884. évre eszközölt leszámolás megvizsgálásáról. A jelentést Molnár Victor előadó, tartalmas beszédben terjeszté elé és indoklta, mire a ház vita nélkül a leszámolást tudomásul vette, miről a főrendház értesítettni fog.

fogja Viktornak kezét és maga mellé ülteti a dívánra, aztán int, hogy csak szóljon.

Vég helyi Viktor akadozva kezdi: — Regóta van már Klotild kisasszony bátyámék házában?

Az aggastyán hűledeve, bámulva tekint megint unokaöcsésére. Bizonyosan mást várt s nem érti, mit akar Viktor. Úgy látszik, gyöngé elméjének nehezen esik ez az ugrándozás egyik gondolatról a másikra és keresgélnie kell, míg megtalálja rá a feleletet.

Nem tudom... Gondolom, most októberben egy éve lesz... Vagy kettő... Már nem tudom... Váli jobban megmondhatná. Viktornak arca még jobban kigyul. Elfogódva, akadozva válaszolt:

Sajátképz az idő mindégy. Elég sokáig volt itt, hogy önök megismerhessek. És most, bátyám, mint öszinte rökön öszinte rokont, kérdem: van-e valami kifogásuk Klotild kisasszony ellen?

Kifogásunk? — dadog az öreg Daróczy Bálint, mindegyre jobban bámulva. — A gyerekek jól tanulnak tőle, zongoráznai te is hallottad és angolul is tud... — Nem azt kérdeztem, — szakította félbe az öreget Vég helyi Viktor. — Nem azt? Hát akkor mit?

Az öreg Daróczy Bálint beesett, redős arczán szokatlan halvány kis pirosság lobban ki. — Az én házamban, öcsém, csak becsületes személyeknek van helyök, — szól emeltebb hangon.

Viktor szólni akar valamit, de a haragos öreg félbe szakítja:

— A ki az én házam födele alatt lakik, családom tagja. Micsoda jögon kémkedel te Klotild kisasszony magaviselete után? Mit akarsz te övele?

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A fecskéfészek.

Rögegy.

Irta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Képzletében már maga mellett látta a szép leányt. Érezte karjának édes ölelését; látta, hogyan derül ki elborult arca, hogyan simulnak el a redők komor homlokáról, hogyan változik át szemeinek sötét pillantása nyájassá, hogyan jelenik meg a mosoly szép ajkán. Mily édes lesz látni, midőn e most zord arc a boldogságtól fog ragyogni.

Vég helyi Viktor felugrott s kikiáltott, hogy fogjanak be.

Még ez édes álmok lebegtek körül, midőn fölült kocsijára. Nem akarta bevárni a délutánt sem; valami ellenálhatatlan hatalom üzte, ragadta őt; beszélnie kellett Klotilddal. Egyenest a faluba hajtattott Daróczyékhoz. A bizalmas rokoni viszony, melyben velök állt, megengedte, hogy önkényt kínálkozzék, mint vendég ebédre.

Nem volt nehéz kitalálni Daróczyéknek, hogy e szokatlan időben való látogatás nem pusztán az ebéd kedvéért történt. Valentine elpirult; s még az öreg Daróczy Bálint is valamit motyogott, hogy ennek következése lesz.

A belépő vendég ép oly elfogultnak látszott mint azok, kik oda bent fogadták.

— Kelevs Valentine, ön meghagyta, hogy ma reggel tudósítsam hogyléteümről, ime itt vagyok, elhoztam a tudósítást magam — e szavakkal lépett be Vég helyi Viktor.

— He, he, he! Hát magad vagy a saját postalegényed? nevetett az öreg ur.

A gyermekes vén ember ezt roppant mu-

latságosnak találta s hosszasan el tudott rajta nevetni.

— A saját postalegénye! Valentine megszorította a Viktor kezét s csak annyit mondott félig nyájás mosoly, félig piruló zavar közt:

— Már nem beteg, ugy-e, Viktor? S fölhasználta a legközelebbi alkalmat, hogy kiosonjon a szobából. Viktor egyedül maradt az öreg Daróczy Bálinttal.

Az aggastyán egy darabig nézi Viktort, aztán vár, aztán úgy látszik, valami gondolatot keres elméjében és nem találja.

— Mit is mondtál Viktor? — dadog végre töprenkedve.

— Nem mondtam semmit, bátyám, — felel Viktor az aggastyán kérdésére.

Az bámulva tekint unokaöcsésére, aztán fejét csóválja.

— Nekem úgy rémlett, mintha mondtál volna valamit... De én mindjárt elfelejték mindent... — Elhallgat és ismét gondolkozni látszik. Nagyon nehezen megy a keresgetés homályos agyában.

— Igaz, nem te, hanem a kisasszony mondtott valamit... — Klotild kisasszony?

— Igen, dadog az aggastyán, — és ő oly türelmetlen mindjárt!...

Viktornak arca kigyul a Klotild nevének említésére s hangja kissé reszket, a mint most Daróczy Bálinthoz fordul.

— Én is kérdeznék valamit bátyám.

— Te is? — bólint fejével az öreg Daróczy Bálint.

Valami világos sugár dereng át az aggastyán homályos elméjén. Arczának kifejezése e pillanatban sokkal értelmesebb mint egyébkor.

— Úgy látszik, tudja, miről lesz szó és várja. Meg-

A helyzet.

A helyzetre vonatkozólag írják a „Pester Correspondenz“-nek Pétervárról:

„A politikai körök s a hírlapok is még mindig azon vitakoznak, hogy az orosz aspirációkra s érdekekre előnyös, vagy hátrányos lenne e, ha Battenberg Sándor herceg a német császár veje lenne: míg egyesek azon nézetet védik, hogy a herceg belépése a német császári családba a legbiztosabb eszköz volna öt Bulgáriára nézve végkép veszélytelené — mert lehetetlenné — tenni mások úgy vélekednek, hogy éppen a herceg emelkedése kell hogy a bolgárok vágyát utána ugra felélessze s a legnagyobb mérvben felzárkóssa, a herceg merész, becsülvagyó vállalkozási szellemének pedig kevés aggályt okozna tultenni magát a berlini szerződés határozományain, melyek valamely uralkodóház tagját vagy hozzátartozóját a bolgár fejedelmi trónról kizárják, emelkedése alkalmadtán inkább felbátorítaná őt, hogy az első lépés után, melyet még mint bolgár fejedelem Kelet-Ruméliának Bulgáriával revolucionárius uton egyesítése által tett, megtegye az utolsó lépést s az egyesült Bulgáriát független királyságnak proklamálja. — Abban azonban mindnyájan megegyeznek, hogy a berlini események Oroszország pozícióját épp annyira erősítették, mint Németországot tagadhatatlanul gyöngítették. A Frigyes császár s kancellárja közti viszályból csak mindketőjük tekintélyének esökkenése következhetett, annak ténylegesen gyöngíteni kell a Németbirodalom magatartásának biztosságát s erélyességét kifelé. Nem is titkolják a nagy gyönyörűséget, melyet az úgy nevezett német kancellár válság folytán éreznek s bizton számítanak rá, hogy a császár s Bismark közti differenciák kiegyenlítése után is marad vissza egy keserű üledék, melynek a német birodalmi vezetés határozatait és cselekvéseit meg kell fosztania ama kifelé okvetlen imponáló tiszteletteljes félelmet keltő jellegűktől, melyet nekik eddigél csak a császár s kancellár közti kétségtelen, a legkisebb egyenetlenség által sem zavart egyetértés adott.

Szóval: itt öntudatosabbak s jóval erősebbeknek érzik magukat, mióta látták, hogy

— Nőül akarom venni, — szolt lángoló arczal Viktor.

Az öreg Daróczy Bálint arca csodálatos változáson ment át azon pillanatban. Az a kis halvány pirosság eltűnt róla s egész arca ólom-színű, szürkés sápadt lett. Valami két perc hosszág nem birt szóhoz jutni.

Mintha valami váratlan nagy csapás érte volna, támoogyva kelt föl székeről; de mégis fölkel. Látszott, hogy erőt vesz magán s igen halk, komoly hangon így szolt:

— Kötelességem szerint tudtára fogom adni Klotild kisasszonynak óhajátodat.

Nem a gyermekes aggastyán állt e percben Viktor előtt, hanem a büszke, öntudatra ébredt családfő, ki legalább rövid időre fölocsudott tempóságából.

Viktor megdöbbenve nézte. Szólai akart; de az öreg Daróczy intett neki, hogy hallgasson.

— A többi fölösleges, a mit mondani akarsz. Maradj itt s várd meg, míg visszajövök a Klotild kisasszony feleletével.

Ekkor eltávozott, a legnagyobb izgatottságban hagyva hátra Vég helyi Viktort.

Két vagy három perczig csak mereven bámult Viktor az ajtóra, a merre az öreg ember távozott, aztán izgatottan szökött föl, mintha csak most jönne teljesen tudatára annak, v mi történt.

(Folyt. köv.)

Rajzok a mi huszárságunk történetéből.

Irta: Milodánovits Simon főhadnagy.

XI.

1800 ban seregeinket visszavonulásra kényszerítették Marengónál a francziák. Visszavonulás alatt, Vínceze hadnagy az 5-ik hu-

Oroszország árnyéka képes a beteg császár s a tuleszemes kancellár közti viszonyt elmagyarázni. Bizton számíthatunk arra is, hogy ezen örvendes tapasztalatból Oroszországra keleti politikájára hasznos következményeket vonhatunk. Nem mintha fokozott kedvük lenne a bolgár kérdés erőszakos megoldását provokálni. A császár ma kevésbé hajlandó háborus akcióba bocsátkozni, mint valaha. De az orosz állam kormányzat a viszonyok és események eddigi fejlődéséből azon erős és bátorított adó tanulást merítette, hogy midőn a német osztrák határokon nagy csapatmegerőket vont össze és így a német kancellár híres országgyűlési beszédében foglalt előadásnak megfelelőleg — diplomáciai akciójának hatásos taktikai nyomatókat adott, a legjobb eszközt ragadta meg, hogy célját a Keleten lassabban, de azért nem kevésbé biztosan háboru nélkül is elérje. A "Pester Correspondenz" bátran közléheti, mert meggyezik a császárnak a kormányval már közölt határozataival, hogy: a csapatfelvonás Lengyelországban, Volhíniában és Podoliában tükéletesen tétetni és, halassabb tempóban a kisebb csapatmegerőket is, Beszarábiában is eszközölni fog. Ez, mint mondva volt, nem háborus szándékkal történik, hanem hogy a diplomáciai akciónak, mely a legközelebbi napokban, a görög busvét után ismét megindítatik, a kellő nyomatók megadásak. Közben természetesen a legszorgosabban folytatattik Bulgáriában a titkos hangulat készitési munkas ha az miat itt elvárják, igen rövid idő alatt, a remélt gyümölcsöket megérlelte, a Koburgi az országból ki lesz usztatva, akkor előállhat fejedelemi jelöltjével Oroszország, a ki sem Mingreliai Miklós, sem Karagyorgyevics Péter, sem egy kisebb orosz bojár nem lesz, hanem egy minden irányban elfogadható előkelő személyiség. Hogy Valdemár dán hercegre gondolnák-e, azt nem mondják, de igen valószínű.

Külföld.

Boulangier újabb győzelme. Boulangier tábornok vasárnap Nordmegyében abban a megyében, hol Tristam, a volt köztársasági képviselő 148525 szavazatot kapott, képviselővé választott, még pedig olyan imponzans módon, mely diadalát valóban teljessé teszi a választás igazi jelentőségére nézve semmi kétséget nem enged. Ha Boulangier kandidációja csakugyan a diktatúrát és a ceszarizmust, a köztársaság és a külső béke elleni merényletet jelentette, akkor vasárnap Nord megye választói minden félreértést kizáró módon kijelentették, hogy föltétlenül és minden következményeivel egyetemben magukévé teszik a Boulangier programot. — A választásban a jogosultaknak valamennyi szavazata, 363,000 választóból 267,000 vett részt s ezek közül 172,000-nél többen szavaztak Boulangierre, kinek többsége valamennyi leuczevenerre megy — így még akétha rama-d-majoritásnál is nagyobb.

sár-ezredtől, mint különítvány-parancsnok volt kirendelve feladata lévén, a visszavonuló hadsereg esetleg oldalátámadástól megóvni, illetve parancsnokának idejekorán értesítést küldeni.

Vincez hadnagy 12 huszárjával derakasan megfélemltetelátáradt, mert nemcsak, hogy pontos jelentést küldött; hanem a támadó tekintélyes számu francia lovasságot, egymaga vissza is verte és pedig olyformán, hogy ügyes mozdulataival az ellenséget félrevezette, a ki ez által soha sem volt tisztában Vincze erejével.

Midőn a francia lovasság egy osztálya észrevette, hogy csak 12 szál huszárral van dolga, mintegy meglepetéssel maga előtt, ismét támadólag lépett fel; de csodák csodájára huszárjaink által ismét megverettek. Ekkor jött a franciáknak egy újabb osztály, segítségül s hogy az eddigi ségyent némileg helyrehozzák, a támogatást megújították egyesült erővel. Vincze hadnagy a helyett, hogy visszavonult volna, vakmerően neki ugrott huszárjaival; de most az egyszer beletört a bieszkája, mert a franciák őt is elfogták. 48 óráig ült nyeregben, ekközben folyton harcolva s csakis a végkimerülés okozta lankadság törte meg annyira, hogy fogságba került. Vérteseiktől körülvéve, ballagott a vitéz katona a meg nem érdemelt fogságba. Huszárjaitól elhagyatva, a szabadulás legkisebb reménye nélkül, nézett a bizonytalan jövőbe. Kinos érzés ez, egy ünérzetes katonának.

A midőn így elbuzulva sorsa iránt, megdől ellenségei közt, egyszer csak magyar szó őr meg fűlét; Sós János kövitéz volt a ki odakiáltott:

Ne busuljon hadnagy ur, míg egy magyar huszár lát! Ali hangzottak el a szavak, már is tett követte azt. A szétvert 12

Ez óriási szavazattömegeg szomben két el lenjelöltjének szavazatai egészen csekélylve törpülnek. Foucard Pál opportunista csak valamely 75 000 szavazatra tudta vinni, míg a radikális jelölt Moreau, kit az utolsó pillanatban léptettek föl s ki a Floquet kormány programját képviselte, még tízezer szavazatot sem birt magában egyesíteni. A nagy mérkőzésben az antiboulangier-párt tehát teljes lehetetlennek bizonyult s olyan vereséget szenvedett, mely minden tekintetben lesújtó s mely azt mondja, hogy Franciaország immár ki van szolgáltatva a kalandok embereinek. Hogy ezzel Párisban nagyon megvan-e elégedve, azt bizonyítják azon események, a melyek ott vasárnap este lejátszódtak. Zajos kíváncsisággal leste a főváros az eredményt; a Boulangier-párti lapok szerkesztősei előtt roppant tömeg gyűlt össze s mindenféle tüntetéssel töltötte az időt. Noha komolyabb rendezés nem történt, az óriási lelkesedés, melylyel a nép a kedvező eredményről szóló táviratokat fogadta, még komolyabbá teszi Boulangier vasárnap választási diadalát.

Miniszterválasg Hollandiában. Hollandiában hosszabb idő óta miniszterválasg van. Az eddigi kormány a pár héttel ezelőtt választott képviselőház feloszlását kívánta a királytól, ki azonban ellenzte a tervet s eltagadta a kormány lemondását. Az új miniszterium alakításán báró Mackay sokáig halogatólag ferdőzött. A legújabb hírek szerint azonban végre sikerült miniszteriumát megalkotni a kath. és prot. konzervatívok sorából.

Parasztok zendülése Romániában. Románia több községében a parasztek zendülést kezdtek, mely már mintegy 100 falura terjed ki s mind komolyabb jellegűt. A kormány intézkedéseket tett a rend helyreállítására. A kamara vasárnap ülésén Rosetti kijelentette, hogy a rend helyreállítása után a kormány valamennyi párthoz tartozó, tapasztalt férfiakból álló bizottságot fog küldeni, a mozgalom okainak kiderítése és annak megakadályozása céljából. Végül Rosetti bejelenté, hogy a rendes ülészek közelebről bezáratik, aztán a kamarát feloszlatták és kitértek az új választásokat. Azt hiszik, hogy az új választások még május hó vége előtt fognak megjelenni. — A parasztek állítólag orosz rubellel fizetett agitatorok bujtogatták. A lázongók azt követelik, hogy a földeket újból osszák föl.

Napi hírek.

— **Hangverseny az árvízkarosultakért.** A f. hó 20 dikán — pénteken — a „Bika" szaloda dísztermében gr. Kernis Zsigmondnál által rendezett hangverseny műsora következőleg állapított meg: 1.) „Tanerred" nyitány előadja a 39-ik gyalog ezred zenekara Czapek Péter karmester vezetésével. 2.) „L'Amor festo" olasz dal Donizetti-től zenekar kísérettel éneklő Otterstedt Bethlen Sarolta grófnő 3.) „Ótós" Goldmarktól zongora és vonós négyesre előadják: Berger Ilka k. a. M. Ártón Imre, Hitesy Lajos, Dr. Ujjalasy József és Mácsay Sándor urak. 4.) „Magyar változatok" zongorán előadja Báró Bánffy György ur, Rác Károly zenekara kísérettel. 5.) „Dala" éneklő Takács ur, a m. kir. opera első rendű tagja, Steinacker Sándor ur zongora kísérettel. 6.) „Műdal" előadja a debreczeni dalárda. 7.) Danse Macabre Samt Sains-tól előadja a 39-ik gyalog ezred zene-

szár ismét gyülekezett s közösen elhatározták, hogy megmentik szeretett hadnagyukat a fogságból; Sós neki is vezette a harceszeknek, a kiket ezuttal elhagyott a harci szerencse, úgy hogy csakhamar engedniök kellett a huszárok heves támadásainak, a kiknek végre sikerült kiszabadítani Vinczét a diestelen fogságból.

XII.

Szintén ez évben történt, hogy Rivoli helység közelében Rousseau tábornok, egy gyalog századot küldött ki oldalvédnek. Midőn a század oldalt a zömötől jó messze eltávolozott, az ellenség hirtelen megtámadta tulnyomó erővel. A század a támadók gyilkoló golyóit nem sokáig állhatta ki s visszavonulásra gondolt. Illesy huszár-örmeester ép arra vetődött járőrrel, s midőn látta, hogy gyalogságunk vissza akar vonulni, elöbök ugrott, s harsány hangon kiáltá, hogy: magyar katona nem szokott visszavonulni! Midőn lovát lölték, egy gyalogostól elvette fegyverét s lövöldözni kezdett. A jó példa rendkívüli hatással volt katonáinkra. Odagyülekeztek Illesy köré és annak folytonos buzdítása közben életlő gyilkos tüzet szórak az ellenségre. A század nem vonult vissza mindaddig, míg Rousseau tábornok dandárjával oda nem érkezett. Midőn a tábornok Illesy tettét megtudta, a csatában kezet fogott, vele vitézségét megdicsőítte s a nagy ezüst vitézségi érdem eszközölte ki számára.

Ebből az esetből is kiténik, hogy az erkölcsi erő alapja a jól fegyelmzett csapatnak; mert az örmeester azért, hogy maga is fegyvert fogott s lövöldözött, a csapatba bátor-ságot öntött s bizalmat keltett önmaga iránt.

kara Czapek Péter karmester vezetésével. Kezdeté pontban 8 órakor. Helyi árak: Páholó 6 frt. Kórszék 3 frt. Tümlősszék 1 frt 50 kr. Belépti jegy 1 frt. Jegyek előre válthatók if. Csáthy Károly könyv és zenemű kereskedésében és este a pénztárnál.

— **A debreczeni Feloalvó-kör** a hó 28 dikán — szombaton — d. u. 4 órakor tartja meg évi közgyűlését a főiskolai kisebbik tanácssteremben. A gyűlés tárgyai: 1. A választmány évi jelentése. 2. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése s a felmentvény megadása. 3. A választmány kiegészítése. Kélepek: Géressy Kálmán, dr. Popper Alajos, Vértési Arnold, dr. Scher Benő, Tóth Béla, Jóó István, Csiky Lajos, Ember István, dr. Vedródi Viktor, Rásó Gyula. 4. A választmány indítványa az alapszabályok módosítása tárgyában. 5. Jegyzőkönyvi hitelesítők. 6. Számvizsgálók választása. 7. Esetleges indítványok.

— **Hymen.** Tóth Károly, derecskei ifjú kereskedő, vasárnap váltott jegyet Gréf Sándor ur kedves leányával, Ilona kisasszonnyal.

— **Népesedés.** Debreczen sz. kir. város területén apr. 8 tól apr. 14 ig terjedő héten született ev. ref. (457—486 anyakönyvi tétel) élve 9 fiu 18 leány, halva 1 fiu, 1 leány; együtt 11 fiu, 19 leány — 30. R. Kath. élve 3 fiu, leány 1 — 4. Izr. élve 1 fiu, halva 1 fiu — 2. Született összesen 16 fiu, 20 leány — 36 gyermek. Meghalt ugyanezen idő alatt 14 fiu, 16 nőnemű együtt 30 egyén. Ezek közül ev. ref. 25; r. kath. 2. ág, hitv. ev. 2, izr. 1.

— **Eljegyzés.** Ferenczy Gyula, a debreczeni kollégium volt kitünő növendéke, majd segédtanára, jelenleg a krassói (Szatmár.) népes ev. ref. gyülekezet lelkésze, eljegyezte Bátori Sándor debreczeni ügyvéd szép és művelt leányát Irénkát.

— **A protestáns irdalmi társaság alakuló közgyűlése.** Az az eszme, melyet először a 60-as évek elején Debreczen nagynevű lelkésze, a megboldogult Révész Imre pendített meg, hogy tudillik a hazai protestánsoknak diesteljes tettekben, küzdelmekben és szenvedésekben egyaránt gazdag történetének földerítésére irdalmi társaság alakítások, tegnap megvalósult, a magyar protestánsok irdalmi társasága tegnap megalakult. A debreczeni küldöttek Budapestre azonban elvi jelentőségének tartott indítványoknak a többség részéről való visszautasítása miatt a társaság alakuló közgyűlésétől visszavonultak.

— **Az első széklet br. Vay Miklós és br. Prónay Dezső** foglalták el. A tanácskozásban két óra hosszán részt vett Tisza Kálmán is. A társaság czime „Magyar protestáns irdalmi társaság" ban állapított meg. Czélja pedig nem csupán tudományos művek, hanem a protestáns nép számára irandó vallás erkölcsi olvasmányok kiadása is, valamint parochiális könyvtárak létesítése és előmozdítása. — Nagy vitelt keltett az alap szabályterveznek a társaság tagjairól szóló 3 §-ra vonatkozó Vályi János és több társ által benyújtott módosítvány. — a mely a protestáns egyház exclusivitásának föntartása mellett, — az unitáriusokat kivonni óhajta az irdalmi szövetkezőből. Az indítvány mellett szólt föl első sorban Könyves Tóth Kálmán, a debreczeni egyház küldötte. Az indítvány ellen emelt szót Tisza Kálmán fogadta meg. Kijelenté, hogy a protestáns szellem nem türi meg a jelzett exclusivitást. Lehet, hogy vannak némelyek, a kik e mellett foglalnak állást, de viszont vannak mások és ezek között van maga a szóló is, akik azonnal visszavonulnának a mozgalomtól, mihelyt a ki zárólagosság elve elfogadtnék. Dicsőfi József debreczeni tanár, törvényezikre való hivatkozással igyekezett kimutatni, hogy a gyakorlat szerint az unitáriusok ninesnek belevonva a protestáns egyház körébe. A protestánsok nem ismerhetik el érdektaiknak az unitáriusokat; ne igyekezzenek tehát őket egy kalap alá szorítani. Tisza Lajos gróf ennek ellenében azt hozta föl, hogy a kérdés tárgyalása nem időszerű, mert az alakuló közgyűlésre szóló fölhívást aláírta az unitáriusok püspöke és gondnoka is. Révész Kálmán pápai tanár a kérdés időszerűségét törekedett bebizonyítani, a kinek érvelése ellen ismét Szász Károly emelt szót. Prónay Dezső br. kijelenti, hogy a felhozott agályok fölfognak merülni, megdondolva volna, vajjon időszerű-e egyáltalában az irdalmi társaság alakuló közgyűlésének egybehívása. Kis Albert, a benyújtott módosítványt egyik pártolója, csodálkozását fejezte ki a föltölt, hogy némelyek a fölvetett kérdést már a tulhaladottság stadiumába igyekeznek helyezni Szász Károly az előbbi szónokok által félremagyarázott szavainak helyreigazítását kijelenté, hogy ő mindig hirdette ugyan, hogy a protestáns és unitárius felekezetek közt nagy hitelvi különbség van, de azt sohasem állította, hogy a protestáns eszmék közössége e felekezetek között ki volna zárva. Lukács Ödön nyiregyházi esperes, a protestáns türelem és szeretet elvoire hivatkozva, jogosulatlanul tartja a felmerült vitát és az egyetértés szükségességét hangsúlyozza. Ezután Szász Domokos helyeslésektől kísérve jelenté ki, hogy bünt követnek el a protestáns ellen, a kik önmaguk hintik el a vizsálykodás magvát és idezik elő a meghasonlást, a helyett, hogy testvéri jobbot nyujtanának társaiknak. Arra kérte az indítványozókat, hogy álljanak el indítványuktól. Vay Miklós br. elnök felszólalása után a közgyűlés nagy szűkösséggel az alapszabályok

3. §-ának eredeti szerkezetét fogadta el és így az ajánlott módosítás elesett, mire Könyves Tóth Kálmán saját és társai nevében kijelentette, hogy a debreczeni egyház kiküldöttjei a további tanácskozásokban nem vesznek részt. A társulat kiadványaira vonatkozólag elhatározott, hogy a kiadványok közül minden kizárandó, a mi a felekezetek között surlódást idézhetne elő. Ugy ezen határozattal, mint az unitáriusoknak a társaságba befogadásával — azt hiszik — nagyon megszorította tevénségi körét a társaság, mely ezzel bannulatos engedményt adott az alig 60000 hivet számláló unitárius egyházközségnek. Az alapszabályok, a közgyűlés szövegében, megerősítés végett a kormány elé fognak terjesztetni. Az igyekeles végrehajtó bizottság tagjai Vay Miklós br. elnöklete alatt a következőket választották meg; a helybeli tagok közül megválasztottak: Prónay Dezső br., Szász Károly, Tisza Lajos gr. Hegedüs Sándor, Zsilinszky Mihály Teleki József gr. Várady Gábor, Ballagi Mór, Arany László, Darányi Ignác, Horváth Sándor, Szócs Farkas, Bedő Albert, Mocsary Lajos. — A vidékiek közül: Beöthy Zsigmond, Cékus István, Kemény Gábor br., Ferencz József, Dániel Gábor, Dégenfeld Lajos gr., Kun Bertalan, Papp Gábor, Szász Domokos, Szilády Áron, Prónay Gábor br., Visolyi Gusztáv, Vay Béla br., Zay Miklós gr., Káldy Gyula, és Karsay Sándor.

— **Halálozások a múlt héten.** Tamasóczy Jenő 2 é. luth. tífóv. Bihar Eszter 1 h. ref. Vele sz. gyong. Molnár Mária 1 é. ref. tífó. lob. Dien? 1 hón. ref. vele szül. gyeng. Benze János 68 é. ref. aggkór. Balog? ref. halva született. Gedra János 20 é. ref. öngyilkos. Timóczy Róza 16 é. ref. agygműkór. Kántor Eszter 1 é. r. béluhur. Lippai Istvánné 42 é. ref. ev. tüdőhurut, Finta József 2 hetes ref. vele szül. gyeng. Ballai Eszter 2 1/2 é. ref. tífóv. Molnár Gábor 47 éves reform. tífóv. Remus? reform. halva szül. Szabó Eszter 6 é. r. csath. agylob. Horváth István 57 é. ref. tífóv. Fekete László 1 é. ref. vöröshimlő. Bartha Erzsébet 1 h. ref. vele szül. gyengeség. Somosi izr. halva szül. Takács Zsuzsanna 40 é. ref. tüdőgümőkór. Molnár Julián 6 é. ref. torok gyilk. Nagy Gábor 74 é. ref. aggkór. Vass János 23 é. r. eath. tüdőgümőkór. Csaki Juliánna 1 h. ref. vele sz. gyeng. Szepesi Mária 7 h. ref. güröcsk. Özv. Sipos Péterné 72 é. ref. aggkór. Kovács István 4 h. ref. tüdőhur. Barsai Erzsébet 7 é. ref. tüdőgümőkór. Balogh József 77 é. ref. aggkór, Harangi Sándor 29 é. ref. tüdőgümőkór.

— **A nyiregyházi kereskedőifjak egylete** f. hó 8-án Széchenyi István gróf halálának évfordulójára alkalmából emlékművelélt rendezett, fel akarván emléveníteni a legnagyobb magyarnak dicső életét a fiatal nemzedékben. A nagyvendéglő nagytermében lefolyt ünnepélyt Benczi Gyula zenekara gyönyörű nyitányval kezdte meg, melynek befejeztével Morvai Pál megyei tisztviselő alkalmi költeményt szavalt. Leffler Sámuel főgimnáziumi tanár emlékbeszédet mondott, fejtegetve Széchenyinek nagyszerű alkotásait. Végül Bónis Sámuel elszavolta Arany Jánosnak „Széchenyi emlékezete" című remek költeményét. Az ünnepély tisztjövédelme (44 forint 10 krajczár) a szabolcsmegyei árvízkarosultak javára fordítottak. Az ünnepélyt rendező „kereskedő-ifjak egylete" alig másfél éves fennállása óta tevékenyen működik a kultúra és a magyarosodás terjesztése érdekében. Háromszáz kötetből álló könyvtára, hírlapok, szép-irdalmi és szaklapok és a gyakori felvasóestélyek által igyekezik kitűzött czélja felé a mellett, hogy az elszegényedett pályatársakat segítse.

— **A debreczeni jótékony nőegylet árvaház** javára Lesczinszky Lajosné és Szallár Ferenczné urnők gyűjtése Csapó utcán. Adakoztak: Szliuka István 3 frtot; Péchy Dégenfeld Mária grófnő, Tóth Ferenczné, Gódy Józsefné, Kéki Sándorné, gróf Kornis Zsigmondné, Fodor Józsefné és Kiss Sándor 2—2 frtot; Szikszay Istvánné özv. Zagya Imréné, Sik Jánosné, özv. Király Imréné, Kainráth Antalné, Balázs Ödönne, özv. Kardos Istvánné, Nagy Ferenczné, Dr. Kalmár Barnabásné özv. özv. Király Józsefné, Assenmacher Frigyesné, Szinay Gyuláné, Major Adolfiné, Miskóczy Jánosné, Novelly Edéné, Liptay Gáborné, N. N. Pongrácz Gézané, Kolbenhayer Edéné, Balogh Imréné, Óri Sámuelné, Révész Imréné, özv. Kőrösi Jánosné, Bartókh Imréné, Öreg Jánosné, Malatinszky Ferenczné, Gyúgyei Józsefné, Kovács Istvánné, Hajdu Gyuláné, özv. Konez Lajosné, Bay Ferenczné, Des Combes Henrikné, Kemmer és Schwartz, Mede Gyula, Kovács Mihály, Asztalos egylet, Dobray Istvánné, Fekete Mártonné, Fekete Mártonné, Kápolnási Imre, Peleskey Józsefné, Dr. Szántai Károlyné, Törő Imréné, Zalay Márkné, Polgári András, Kaufmann Emánuelné, Trocsányi Ferenczné, Erdei Pálné és Kovács Lajosné 1—1 frtot; Egyvalaki czim alatt ketten 1 frt 50 kr.; Egy valaki czimen 3 egyén 90 kr.; özv. Balázs Sándorné, 80 kr.; Bereczki Istvánné. Egy valaki és Egy valaki, Szombatiné, Konez Lajosné, Káldy Istvánné, N. N. Kratzeg János, Brisch Gyula, Weszpreminé, Hovány Ödöné, Kőrösi Jánosné, és N. N. 50—50 kr.; Borusz Sándorné, Incezdí Józsefné, Nagy Gáborné, Lichtmann és Püspöki Lajosné 40—40 kr.; Szerdahelyi Adolfiné, Egy valaki és Özv. Gombos Istvánné 30—30 kr.; Polgári Mártonné 25

kr.; Szabó Rózenthal Péterné, K. Gáborné, Söltészné, Fereczné, Péterné és mann Zal p é n z o 87 kr. o. a d a k o z Józsefné, 1—1 véka Jánosné és zot; Ujfalcsav. Szántó Ujhelyi Ámer Mártoné 3 liter, liter babot né és Kállborné sert valaki egy nyeret, Le Tóth Bálin — De reozeni ki lyánál 188 Kálmán és szény Józstásu szánt zszánna és tulajdonuk tanyafölde löjukat és neje J. Lajos é két 780 fr Sz a l o n zszánna tég Csapó Fer zik Kádás zas telkét Miskolczi dódí földje Pap Teréz sai telkét Galgóczy és társai Nagy Ján Nagy Kán 190 frter Zsuzsánna mati Juliá — N napi szám donsgát, telekkönyv államnak. azt kívánó lapunk ut nygan saj millió" ki radt ki k persze eg nek és ig Rác mos Lajos — T kentes tü gyarapítá ben e hó tatik. Bel egy 1 fr — A ségügy éi intézett. E lökhöz. E megység k niszter sa szág külfö miatt be kodva em pusztulás a felnött gokban n betegegsze beri lakás használt a külföld valyak fo romlott le megfertöz meggyőző bíró mind nyit be, pár óra b fog, hogy levegőben nem dobl hatóságok alatt álló jék, sőt k zott tanu kori szell avagy ta nek arra, az egész rakassan ily alap son; teg zott ifjus tanra, d tására é minden rossz le nálatából Parancso kötelessé népet ki a lakósz rok körr Vá még a lé

fogadta el és így...
Könyves...
Király István...
Kovács Péterné...
Kékesi Imréné...
Vári Józsefné...
Nagy Gaborné...
Böszörményi Józsefné...
Mólnárné...
Soltészné...
Bereczkyné...
Sándor István...
Csapó Ferenéz és N. N. 20-20 krt; özv. Erdélyi Péterné és Kiss Józsefné 14-14 krt; Friedmann Záli és N. N. 10-10 krt; a készen pénz odományok összege 81 frt. 87 kr. o. é. Terményt és fözeléket adakoztak: Czeglédi Gyuláné, Czeglédi Józsefné, Deák Istvánné és Szigeti Imréné, Jánosné és Bihari Istvánné fél-fél veka rozát; Ujfalusi Endréné egy zsák, N. N. és Újvári Szántai Józsefné 1-1 veka burgonyát, Ujvári Andrásné egy veka lenesét Wertheimer Mártonné egy veka babot, Virág Jánosné 3 liter, Uzonyi Imréné és egy valaki 4-4 liter babot; Publig Ernőné, Privitzer Józsefné és Kállai Józsefné fözeléket; Ujvári Gaborné sertéshúst; Gyulai Lászlóné és egy valaki egy tepertőt; Ménes Andrásné egy kegyeret; Lengyel Zsigmondné egy kosár diót Tóth Balintné edényeket.

pedig ezuttal is vádló és vádlott áll az asztal előtt.
A kapitányon, a vádlón, meg a vádlotton is látszik, hogy nem valami zsebmetszés, tolvajlás, betörés vagy gyilkosságról van szó, hanem olyan dologról, melyben a bíróságsége is sokszor megtagadja a szolgálatot.
— Legjobb lesz, ha kibékülnek, mondja a kapitány.
A vádló, egy fiatal alig 25 éves, szép madonna arcu menyecske szólal meg, de előbb kisírja magát.
— Ezzel az emberrel béküljek ki? Ezzel, a ki 2 esztendő óta ránk se nézett, a kitől meghalhattunk volna éhen...
— Hát gyermekük is van?
— Van tekintetes uram — három. A nagyobbik 9 éves. Olyan szépek, olyan okosak, hogy csak 6 értük nem vettem magam a kétségbeesésbe.
— A férj, amint a gyermekről kezdnek beszélni, eltakarja arcát és mélyen megindulva kéri az asszonyt, hogy hozza el a gyermekeket.
— A hátamon? Két évvel ezelőtt elbucszott tőlem, tekintetes uram, egy keddi napon, hogy esütörtökön hazajön; kikisértük a vashoz és a nagyobbik fiam, mintha érezte volna, hogy ez az ember keresztet akarja feszíteni családját, összetette kis kacsóit és sirva kérte apját, hogy ne menjen el; engem, hogy ne engedjem el, mert „majd úgy tesz a tata, mint a multkor, megint megszököik.“ Azóta hiába vártuk a messiást...
A férfi közbevág, hogy ne beszéljen már összevissza annyi badarságot, de azért halványan lesz mint a fal, mely mellett áll.
Itt aztán újra csend áll be és még a kapitány is hazagondol a családi fészekbe; szemében csillog a részvét gyöngye, s aztán kérdi:
— Kivánja-e, hogy hazatolonczoltassam férjét Nyiregyházára?
— Azt nem kívánom.
— Akkor jó asszony én ez ügyben nem lehetek bírő.
A kis ártatlan gyermekek pedig ezalatt odahaza várják a messiást; vajjon eljön-e? (Sz-g.)

Vagy ott, hola a talaj felül hómok, salu nem is igen mélyen már agyag vagy vályog föld, mert az ilyen talaj nem igen szokott túlságosan kiszáradni.
Ellenben a nyílt szikes (könnyen felismerhető szikes salétromos talaj) vagy vakszikes földbe semmiképp sem ajánlható az almafák ültetése; mert ilyen helyen a szikes földnek gyorsan történő és sokáig tartó nagy kiszáradása, és a kánikulai forróság kétszeres veszéllyel fenyegetik az almafákat. Az ilyen talaj ugyanis, mint közönségesen tudva van, annyira rossz föld, hogy abban semmiféle fa vagy bokor, kivált huzamosabb ideig meg nem él; az ilyen földterület semmiféle veteményre sőt még kaszálónak vagy legelőnek sem alkalmas, ha csak nedvességben folytonosan nem bővíkódhatik, mi az alföldön igen kevés heven fordulhat elő nyáron által.
Az ily többé kevésbé szikes helyeken, vagy az ily szikkal váltakozó fekete földben és az olyan agyagföldben, (ha nem szikes is) mely nyáron hetekig ki van száradva, az almafák, sok gyümölcstenyészők elszomorító tapasztalatai szerint, akkor vesznek ki hirtelen, legkésőbb 20-30 éves koruk körül, ha addig talán élhettek is, mikor már legszebbek volnának s legbővebben teremhették. Ily sorára jutnak kivált a magas vagy félmagas törzsű almafák; voltak rá esetek, hogy az említett szikes helyeken, vagy száraz agyag és vályogtalajban (ez utóbbi az agyagnál ritkább és így hamarabb kiszáradó kemény fekete föld), az addig elég jól díszlett s dus lombozott almafák nyár közepén minden látható ok nélkül 3-4 nap alatt egészen kiszáradtak.
Félegyházi Benjámín mk. ny. gymn. tanár. (Folyt. köv.)

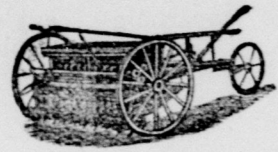
fel legelőszőr. A dorbézoló udvaroncok, tekintélyes megjelenésre vágyva, mesterségesen növelték embonpointjukat. Marguéríta Neval, egy pajkos udvarhölgy, egykor visszajáról kötötte fel a tölteléket, a többi hölgyek utánzózták s így kapott fel a divat. A főledebsől napjainkban szedték elő.
Orvosi szigorlaton. Tanár: Miről fogja ön elismerni, hogy nagyon súlyos esettel áll szemben?
Szigorló: Arról, ha a beteg meghal.
Bölcs mondások. A férfi a nőtől születik és sokszor meg is hal miatta.
A türelem olyan erény, amit mindig dicserünk — másokban.
Mi a legkedvesebb a főkötőben? Egy kedves női arcz!
A politikusok bolondot csinálnak magukból, az ügyvédek másokat bolondítanak, a leányok elbolondítják mind a két fajt.
Ha azt akarod, hogy szomszédjaid sokat emlegessenek, végy egy jól ugató kuttyát, kösd a pinczébe, akkor aztán egész éjjel rád fognak gondolni.

Debreczeni ingatlanok forgalma a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál 1888. ápril 7-14 ig. Könyves Tóth Kálmán és neje Budaházy Vilma veszik Erzsébet József és neje Nyilas Juliánna újosztási szántó földet 4000 frtért. Erzsébet Zsuzsanna és Nyilas Gábor szétírtják a közös tulajdonukat képező ház, onddói és szepesi tanyaföldöket és a halpári 6 1/2 boglyás kaszálójukat — kiegyezés alapján. Homoki Imre és neje Jobbágy Eszter veszik Pollik Lajos és neje Balogh Juliánna házastelkét 780 frtért. — Szathmári Sándor veszi Szalontai István és neje Kopányi Zsuzsanna téglás kerti szőlőjét 190 forintért. — Csapó Ferenéz és neje Erdélyi Erzsébet veszik Kádár István és neje Burai Juliánna házastelkét 2000 frtért. Kéki Sándor veszi Miskolci István és neje Szilágyi Zsuzs. onddói földjét 700 frtért. Varjas János és neje Pap Terézia veszik Kovács Juliánna és társai telkét 900 frtért. Nádas János és neje Galgóczi Klára veszik özv. Boros Istvánné és társai boldogfalu szőlőjét 700 frtért. Nagy János és neje Tóth Juliánna veszik Nagy Károly és társai sista-kerti szőlőjét 190 frtért. Török András és neje Juhász Zsuzsanna veszik Pap Mihály és neje Gyarmati Juliánna csapó kerti szőlőjét 400 frtért. — Négy millió! A „Debr. Ellenőr“ tegnap száma közli a „Debr. Híradó“ egyik újdonságát, — melyben az állítatik, hogy a telekkönyv ügy forgalma 4 milliót hoz az államnak. A hozzá fűzött kommentár csak azt kívánja a „Debr. Híradó“ szerkesztéséig lapunk utján tudomásra hozni, hogy ott csak ugyan sajtó hiba van, a menyiben ott a „4 millió“ szó után épen az „u t á n“ szó maradt ki korrektori elnézés következtében, a mi persze egészen más értelmet ad a közleménynek és így elesik a hozzá fűzött kommentár is. Rácz Károly zenekara holnap este Vilmos Lajos vendéglőjében fog játszani. — Tánctüveg. A berettyó-újfalui önkéntes tüzoltó egylet által szerelvényeinek gyarapítására az ottani városháza nagytermében e hó 28 ikán zártkörű táncüveg. A táncüveg belépti díj személyjegy 50 kr, család-egy 1 frt. — A betegségek kuforrásai. A közegészségügy érdekében figyelemreméltó rendeletet intézett Trefort miniszter a hazai tanfelügyelőkhöz, egyházmegyei főhatóságokhoz és a megyék közigazgatási bizottságaihoz. A miniszter sajnálattal konstatálja, hogy az ország különböző helyein járványos betegségek miatt be kellett zárni az iskolákat s panaszkodva említi az ifjúság elcsenevezését és kora pusztulását. Akkor halandóság az ifjúság, sőt a felnőtt emberek közt, a polgárusult országokban nincs sehol, mint nálunk. A pusztító betegségek fő okait mondja a rendelet, az emberi lakások romlott levegőjében és az italul használt megfertőztetett vízben fedezték föl a külföldön, hogy a népiünk közt dúló nyavalyák forrását nekünk is az emberi lakások romlott levegőjében és a nép által használt megfertőztetett ivóvizben lehet feltalálni, meggyőződhetik arról az ép szagló szervvel bíró minden egyén, ha egy oly iskolaterembe nyit be, melyben egy csomó gyermek csak pár óra hosszat együtt ül. Sőt családoknál fog, hogy az ott támadt kiállhatatlan rossz levegőben, mindnyájan el nem kábulnak s le nem dobnak. A miniszter utasítja az illető hatóságokat, hogy a felügyelők és vezetők alatt álló tanítókat oktassák, vezéreljék, sőt kényszerítsék, hogy a gondjaikra bízott tanuló gyermekek iskolai levegőjét gyakori szellőztetéssel állandóan tisztán tartás, avagy tartassák. Állandó éberséggel ügyeljenek arra, hogy az iskolai kutak környékére, sőt az egész udvarra szemetek, ürülékek le ne rakassanak s a kutakba se honnan a határozottan tisztázott, hogy a reájuk bízott ifjúságot tanítsák általában az egészségügyre, de különösen a szobák tisztántartására és az ivóviznek megválasztására, — minden alkalommal figyelmeztessék őket a rossz levegő és megfertőztetett víz használatából támadó életveszélyes betegségekre. Parancsolják meg a tanítóknak, sőt tegyék kötelességévé a lelkészeknek is, hogy a köznépet kiváló gondalal oktassák és vezéreljék a lakószobák levegőjének, a kutak és udvarok környékének tisztántartására. Válgunk el. A kapitány szobája csendes, még a légy zugása is meghallatszik benne,

Milyen földbe ültessünk almafákat Debreczenben és az Alföldön?
Addig is, míg a kertészet minden ágára kiterjedő jegyzeteimet világ elébe bocsátanám, körülbelül 30 évi s főleg itt Debreczenben szerzett tapasztalataim alapján, s e század elején és közepén élt gazdáknak és kertészeknek mint egy ötven évre terjed tapasztalatai szerint, az almafa tenyésztésére nézve a kezdőknek, vagy a gyümölcsfa tenyésztésben kevésbé jártasoknak a következőket ajánlhatom figyelmükbe:
Az almafa, saját természeténél fogva, vízben bővíkódó, tehát nedves földet és az alföldnél hívősebb éghajlatot vagy levegőt kíván; mit eléggé megmutat és bizonyít az, hogy az almafák, folyók, patakok, tavak partjain vagy ezekhez hasonló nedves helyeken nőnek legnagyobbra, ott élnek legtovább, s ott teremnek legzadagabban, mi köztudomású dolog. Tapasztalt kertészek, kik hazánk nagy részét beutazták, azt mondják, hogy az almafa ott éri magát legjobban, hol az alsó ágai a víz színét érhetik, mint péld. a Duna, Tisza sat. szigetain partjain.
Az almafa tenyésztési feltételeinek e rövid leírásából önként következik, hogy alföldünk száraz talajában és forró levegőjében, (különösen a nyár közepének vagy a Kánikulának 6-8 heti forróságáról is el nem felejtkezve, s azok közt az almafákra) tehát nálunk az almafa inkább csak tengődik, mint vígan tenyészik; — továbbá hogy itt csak kevés hely az, hol kellőképp díszlik és terem; — s végül hogy az almafáknak csak kevés fajtája az, mely nálunk hosszabb ideig megél, és a mely eleg bőven terem.
Milyen földbe ültethetjük tehát az almafákat itt, — és milyenben?
Homokföldbe ültethetjük akárhova, (a melyikben megfakad) hol a homok elég nedvességgel bír; tehát nem a homok dombok tetejére, hanem azok oldalába és aljába; különösen alkalmas helyek lesznek számukra a homokdombok közti (nedves) lapályok, ugy azonban, hogy a fák magok vízben ne álljanak.
A fekete földet (agyag vagy vályog föld) különböztessük meg 2 féleire u. m. nem szikesre és szikesre; a szikes ismét 2 féle, u. m. könnyen felismerhető szikes föld és vakszik; mely utóbbit csak a tapasztalt gazdák vagy kertészek ismerhetik fel első látásra, a rajta levő növényzet sárlódásáról, vagy a fü alacsonyágáról és ritkaságáról.
A nem szikes fekete földbe, ha tapasztalásból tudjuk hogy az, az egész nyáron kellő nedves szokott maradni, ültethetünk almafát; de csak az itt századok óta meghonosult, s alább megnevezendő kevés fajokat ültethetjük; mert a nyár közepének forrósága még ezeknek is bajt okozhat; tehát még az ilyen földbe is inkább kevesebb mint több almafát ültessünk.
(Hogy a homok földbe is jobb a meghonosult fajokat ültetni, mint az ismeretleneket, az is önként érthető.)
Ugyan ez ajánlható a homokkálves feketeföldben.

Debreczeni SZÍNHÁZ
Holnap, szerdán, 1888. ápril 18-án:
Uff király.
Operette 3 felvonásban.
Felelős szerkesztő és kiadó lapfajtádos: Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Lakások berendezéséhez butorkelméket, szőnyegeket, ágy és asztaltakarókat, paplan és matrácokat, legnagyobb választékban jutányos szabott áron ajánl Kunz József és Társa
CZÉG.
Megérkeztek a legújabb divatu tiszta gyapjából készült tavaszi és nyári

gyapjuszövetek
melyek finomság és tartósság tekintetében minden más kül- és belföldi gyártmányt felülmulnak.
A n. é. közönség minél tömegesebb látogatását kéri
BIEDERMANN E. és FIA
a „BRASSÓI“ posztgyártmányoknak kizárólagos elárúitói,
hol egyszersmind miként a mult évben, ugy ez idő szerint is a raktáron lévő külföldi gyapjuszövetek tetemesen leszállított árak mellett árusítatnak el, úgy hogy már
2 frt 90 krért
egy egész öltönynek való brünni gyapju szövetet kapható.
E l a d ó
70 db. hizott ökör.
Értekezhetni SZABÓ LAJOS FIAI ezégnél Debreczenben.
Ugyanott vetni való csiraképes ó-tengeri is kapható.

Szórakoztató.
— Apróságok. —
Vigasztalás. Bus szívet tért haza a hetyke falusi.
— Hej, kedves anyukom, egy kis bajba keveredtem bele. Csöndzavarásért három napra vagyok elítelve, oszt hónap köll megkezdeni a fogságomat.
— Epen legjobbkor édes apjukom, hálá a teremőnek, addig legalább a szobát, konyhát kimeszelem, kipucezom!
Mikor keletkezett a turnír. Egy történetbár kisütötte, hogy a turnír meglehetősen ősi multtal bír. Szerinte II. Ferenc francia király ügy udvarában kapták

Vetőgépeket

legjobb és legtartósabb minőségűeket

szállít több évi jótállás mellett

UMRATH és TÁRSA

gazdasági gépgyára

Prag-Bubna.

Árjegyzékek kiváratra ingyen.

Fiók: Budapesten — saját cég alatt.

150-200 forintig

havonként könnyű módon kereshető, tőke és kockázat nélkül; igen tisztességes uton; különösen hivatalnokok, biztosítási képviselők, ügynökök, kereskedők és minden a közönséggel érintkező személynek alkalmas. Ajánlatok „La Confidentia” keresk. irodának Budapesten, czimzandók.

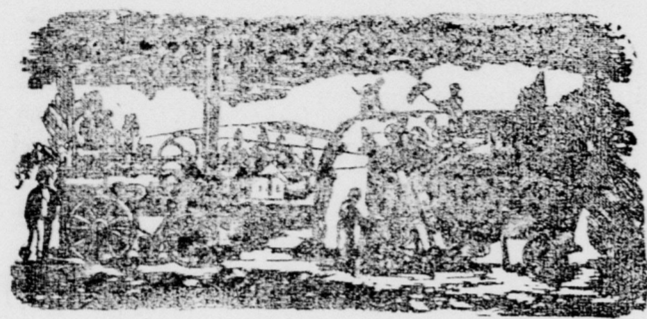
FEHÉR MIKLÓS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezérnöke és több kiváló gazd. gépgyár képviselője. Budapest, üllői ut 25. sz., Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, tüzzeszélyt elhárító szikrafogóval ellátott és faszén, vagy szalmatüzelésre berendezett

6, 8 és 10 lóerejű locomobilokat,

melyeknél a nagy tüzzeskrény folytán tüzelő anyagban nagy megtakarítás eredményeztetik; az ugyanazon gyárban készült, felülmúlhatan munkaképességű

48", 54" és 60" széles vaskeretű gőzcseplőgépeket,

két szab. s kiváló fontosságú szerk. utasítással és pedig:

a) az új, maguk között négyzetű lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egymásra illesztett keményfa rudacsokból alkotott törekrosta, mely által a törekben 180-szor kevesebb szem megy veszendőbe;

b) a meghosszabbított rázó-asztal, mely a szalmának egy második kirázását eszközöli s miáltal a szalma közt 2 1/2-szer kevesebb mag marad vissza, mint az eddig ismert legjobb gőzcseplőgépeknél, mely eredmények a m.-óvári és kassai kísérleti állomások által számszerűleg hivatalosan konstataáltak. — Azonkívül ajánlom

2, 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű locomobiljaimat

hozzájuk tartozó páncezlszeges cseplőgépekkel, valamint mindenmü járgány-cseplőgépeket, Hollingsworth-zénagoreblýéket, fűkaszálokat aratógépeket és minden egyéb legjobbaknak bizonyult és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket leszállított árak mellé.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A mellékelt védjegyre ügyelendő.
Üdítő ozondus
erdői levegő a szobában
csakis Ghillany gyógyszerész által

ERDŐILLAT

Az első orvosi tekintély által elismervé és ajánlva.
Ghillany gyógyszerész „ERDŐILLAT”-a a legerősebb Coniferon-kivonattal, a leghatásosabb és egyszerűsített legkellemesebb levegőt tisztító szer a lakoszályokban. Desinficálja, javítja a levegőt és feléleszti a lélegző szerveket, s így gyermek-, beteg-, háló- vagy általában lakoszályokban nélkülözhetetlen. Fürdőnél mellékzernek frissítő tulajdona miatt jótékony hatású az izomra és bőrre, mint szintén a mosdóvízhez mint pótlék. Ghillany erdőillata minden más desinficáló szerrel előbbelvaló és illatszernek is használható. Ára 1 nagy üveg 1 frt, 1 kis üveg 60 kr. Készítés és forgalmazás:

WETTENDORFER G.
Wien, Hernalss, Veronikagasse No. 32.

Ezen erdőillat nagy mértékben ozonképző, a miert is mint légtisztító és desinficáló szer lakoszályokban jó szolgálatot tesz. Betegeskedéseknél és járványok alkalmával igen ajánlható. En magam is már régóta használom ezen szert háztartásomban fentsozott czélokra.

Chem. Dr. Prof. Godeffroy Richard
a bécsi chemikai laboratorium gyógyszerészeti iskola előjárója.

LEGNAGYOBB ÓRÁS- ÉS ÉKSZERÜZLET DEBRECZENBEN

LŐFKOVITS ARTHUR és TÁRSAÉ

Főpiacz 2142. sz. a főposta tőszomszédságában, hol is rendkívül nagy választékban a legolcsóbb áron kaphatók:

Ézüst egyfelű cypilndre óra	8 frt	Ézüst szíves gyűrű	50 kr	Divatos ezüst gyermek karék	2 frt	6 drb ezüst evő kanál	30 frt
• kettőfelű	11	• Emailkozott	50	• Valódi granát	5	• 6 • kávé	10
• egyfelű ancre	10	• gyűrű keleti gyönggyel	1 frt	• Fekete emalle	4	• 6 • zámoly	12
• kettőfelű	12	• férfi divatos lapos	6	• Kedvelt ezüst lánccarék	3	• 6 • leveles	12
• egyfelű remontoir	12	• Valódi gyémánt női gyűrű	8	• Div. arany portobonhour karék	12	• 1 • tejmerő	6
• kettőfelű	16	• Brillant	15	• Valódi karék nemes op. illal	25	• 1 • vastágéles kanál	6
Nickel egyfelű	8	• Arany női divatos rövid lánccarék	20	• Valódi gyémánt karék	35	• 6 pár kávé és villa	46
Ezüst datum	15	• Brillant	15	• Kedv. ezüstnői galamb brucelet	2	• 6 • csempe eszköz	30
• percze ugró	30	• Ézüst lencse alakú függő	50 kr	• 2 • róza	2	• 1 drb csekkorogó	4
• percze ugró	24	• Emailkozott női	1 frt 50	• Valódi granát női brochelet	4	• 1 • sólaró	4
• cypilndre	16	• Valódi granát	1 frt 50	• Fekete emalle	4	• 1 • tűmérő	4
• férfi ancre	24	• Arany női függő	3 frt	• Legjobb nemes opalós	20	• 1 • gyémánttartó üveggel	10
• remontoir	30	• Legy. opal függő patent zárral	9	• Valódi gyémánttal	25	• 1 • ezüst vajtató	25
• datum remont.	29	• Divatos korall függő	3	• Aranyozott ezüst női medaillon	3	• 1 • timór kenyépkosár	20
• percze ugró	80	• Arany női	3	• Fekete emalle	4	• 1 • gyertyatartó	25
1 m. hosszú lánca-óra	14	• Valódi gyémánt	14	• Valódi granát	5	• 1 • gyermek evőeszköz tokban	5
Ugyanolyan óra s felet 615	18	• Valódi brillant	25	• Divatos arany	10	• Ugyanaz pohárral	14
1 m. 30 cm. hosszú inga óra	18	• Ézüst óralánc vékony	2	• Valódi gyémánttal	15	• 1 • gyertyatartó	25
Ugyanolyan óra s felet 615	22	• sulyosabb	4	• Fekete emalle	4	• 1 • szék varróeszköz	6
Ugyanolyan óra s felet 615 ismétlő	35	• férfi óralánc	3	• Világzó lámpa	2	• 1 • ezüst talca	20
Gyönyörű kivitelű salons-óra	30	• Arany női divatos rövid lánccarék	20	• Kedvelt korall	2	• 1 • ezüst tentatór	15
Fall lánca-óra, jász szerkezet	5	• Arany férfi óralánc vékony	20	• Divatos pilanc	2	• 1 • szép ezüst serleg	25
Ugyanolyan óra s felet 615	8	• sulyos	40	• Divatos koral	2	• 1 • nagy templomi kehely	40
Irodai v. konyhai bádog óra	5	• Arany katonai óralánc	25	• Arany patkó	6	• 1 • ezüst zongora gyertyatartó	30
Ugyanolyan óra s felet 615	8	• Valódi tula ezüst óralánc	30	• Aranyozott ezüst női karék	4	• 1 • pár szép ezüst vajtató	30
Ezüst-óra francia kistay	3	• Valódi tula ezüst óralánc	30	• Aranyozott ezüst női karék	4	• 1 • drb ezüst gyűrű	80 kr
• amerikai nacy	5	• Aranyozott ezüst női karék	2	• Finom arany	10	• 1 • ezüst és aljartató	25 frt
• utazási czelokra	10	• Finom arany	4	• Valódi granát hajlító pánt	15	• 1 • gyönyörű tranciré eszköz	20
Mysotis új (netele) nő brache	3	• Valódi granát	4	• Aranyozott kedveltszivarszipka	3	• 6 • aranyozott esemesz kcs	14
• karék	4	• Valódi gyémánttal	14	• Ezüst félt lovagló bot	7	• 1 • fekete kávé kanál	6
• férfi mellű	1	• Kutyavó v. lófe ezüst lánccarék	1	• Ezüst félt medaillon divatos	2	• 1 • ezüst kő kocsár	12
Valódi granát gyűrű	1	• Ezüst Szt-György tallér	1 frt 50	• Finom arany férfi medaillon	14	• 1 • pár szép ezüst vajtató	30
• férfi mellű	1	• Aranyozott czerza	2 frt	• Aranyozott colier lánccarék	2	• 1 • drb ezüst gyertyatartó	6
• szíveske	3			• Finom arany	10	• 1 • dohanytató	12

Minden óriért 1 évi jótállás vállalattik. — Az összes árak a m. kir. fénjelző hivatal próbájával vannak ellátva. — Az árak valóságosaként jóállás alattattik. — Az inga órák a legfontosabban csomagottattik.

ADLER RÓZA

divatárusnő

Budapestről, most a debreczeni vásártéren.

Ajánlja a legdusabb

női-, leány- és gyermek kalap-

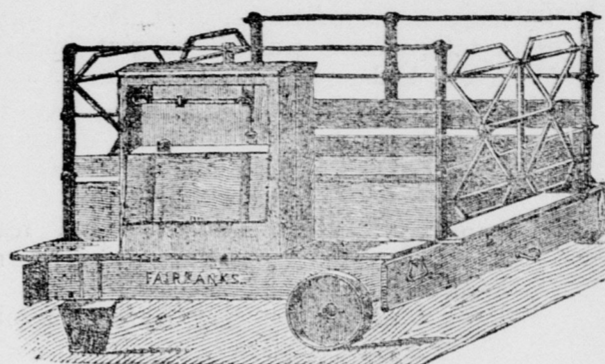
RAKTÁRAT

a párisi és bécsi minta szerint

a legolcsóbb árakban.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtekintélyesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek szívesen rendezettek, rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknek fogva az összes világi kiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérleg.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegnek sraínál nem magasabbak — a hitelesítés csomagolás és vasutrá való feladás befoglalatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató Budapest, Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer. Debreczeni képviselőség Sesztina Lajos urnd.

Árlejtési hirdetmény.

Berettyó Ujfaluiban a városháza kiépítéséül 19.40 méter hosszú, 9.55 méter széles egyemeletes épület felépítésére a az ócska épület átalakítására pályázat hirdettetik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1000 ft bánompénzzel „az építettő bizottság”-hoz czimezve a község előljárátságánál adandók be f. évi május hó 9 ik napjának d. u. 6 órájáig, a terv és árlejtési feltételek az előljárásnál megtekinthetők.

B.-Ujfalu, april 15. 1888.

Azépítettő bizottság.

Cs. kir. szab. hygienikus készítmények a szájj és a fogak észszerű ápolására

Dr. Faber M. C. orvostudortól, néh. I. Miksa császár 5 Felsője testorvosa, a becsületrend lovagja sat. Bécsben

Eucalyptikus-száj-esszencia

Kittüntetve Párisban 1878.

A legösszevűbb, legtartalomdusabb (75% hatóság alkatrész, legelismertebb hygienikus készítmény a szájj ápolására, a hűzős szag leküzdésére, a orak épen tartására, óvszer mindenemű torokhaj ellen sat. Gyermekeknek gargalizásra iskolábanemés előtt és után, óvszer gyanant ronszó toroklob ellen igen ajánlatos. Nélkülözhetetlen betegszobák fertőtlenítésére. Az orosz csász. kormány által, a miniszterium gyógyászati osztályának 1881. évi janár 28-án 681. rendelkezéssel a csász. kórházakba és gyógyintézetekbe bevezetve. Egy palack ára 1.20 kr. o. é.

„PURITAS” különleges szájj-szappan.

Régen híres és egyetlen, már 1862-ben a Londoni világtárlaton érdemremmel kitüntetett szer, mert legfinomabb és leghatásosabb készítmény a szájj ápolására és a fogak épen tartására. — Egy doboz ára 1 frt.

Szavatolt puritas-fogkefék sajátolt puszpáng és vegyszérelg zsirtalanított sertébből. — Egy drb 50 kr. o. é.

Raktárak: Debreczenben: Göltl N. Miskoleczon: Dr. Szabó J., Dr. Szabó K., Kurucz J. gyógyszerész. Máhr K. üzletében. Egerben: Göllner L. gyógyszer. — Szécseny: Pokorny gyógyszer. Szatmár: Komka Kálm. fűszerkereskedő.

Fősállító telep BÉCS. I. ker. Bauernmarkt 3. sz